

СТАНОВИЩЕ

Във връзка с процедура за заемане на академична длъжност „Професор“ в областта на висше образование „Здравеопазване и спорт“, професионално направление „Медицина“, по научна специалност „Ангиология“ за нуждите на Отделение по ангиология, МБАЛ „НКБ“ЕАД.

Член на Научното жури, изготвил становището – **проф. д-р Арман Шнорк Постаджиян, дм**

Конкурсът за „професор“ за нуждите на Отделение по ангиология, МБАЛ „НКБ“ЕАД е обявен в „Държавен вестник“ бр. 8 от 25.01.2019 г.

Научното жури по конкурса е назначено със заповед на Изпълнителния директор на МБАЛ „НКБ“ ЕАД за назначаване на научно жури №. 125/25.03.2019г.

Единствен кандидат е Доц. д-р Детелина Вълчкова Луканова, дм, Началник на Отделение по ангиология при Многопрофилна болница за активно лечение „Национална кардиологична болница“ ЕАД

Доц. Луканова е родена през 1961г. Висшето си медицинско образование завършва през 1985 год в Медицинска Академия, София. През 1985г започва работа като лекар в Санаторно-курортен комплекс – гр. Вършец. От 1990г до момента тя работи в Клиника по съдова хирургия и ангиология, а от 07.04.2017 г.- Отделение по ангиология, при НКБ, като ангиолог, от тогава е и началник на Отделение по ангиология. От 2000г до момента съвместява и работата си като ангиолог и управител на МЦ „Сидереус“ ООД. За периода 1996-2015 год преминава академичната стълбица асистент-старши асистент и главен асистент. През 2014 год. доц. Луканова защитава успешно дисертационен труд на тема „Възможностите на ултразвука за диагностика на нестабилната коронарна плака“ и ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по специалността „Сърдечно-съдова хирургия“ (Диплома № 06 / 18.06.2014 г.) Като естествен път в научното си развитие, през 2015г. Д-р Луканова получава академичната длъжност „Доцент“ със специалност ангиология от МБАЛ „НКБ“ София (Диплома № 14 / 06.07.2015 г)

Доц. Луканова има **призната клинична специалност по вътрешни болести** от 1995 год, **специалност по ангиология** от 2012г. и свидетелство за **професионална квалификация по ултразвукова съдова диагностика** от 2005г.

В хода на професионалното си развитие има осъществени **многобройни научни участия в международни и национални форуми, както и научни публикации (над 128)**, пряко свързани с научната специалност и с практическото ѝ приложение.

Като следствие на професионалното си развитие и интереси доц. Луканова успешно заема **административни постове – Член на Управителния съвет на Българското национално дружество по съдова и ендоваскуларна хирургия и ангиология; Член на Управителния съвет на Българската асоциация за ултразвук в медицината, на The Balkan Venous Forum, също и на The International forum for Minisurgery and Phlebectomy of Varicose Veins, и- Ротари еКлуб София-Некстум – Rotary International.** Доц. Луканова е член на Национално дружество по флебология и ангиология и Българска сърдечна и съдова асоциация. Към момента е **главен редактор на сп. „Ангиология и съдова хирургия“**. Признание за компетентността на Доц. Луканова е номинацията ѝ от Постоянната комисия по здравеопазване и спорт за експерт към Националната агенция за оценяване и акредитация и като такава е участвала многократно в експертни групи за оценяване и акредитация. Член е на авторския колектив, изготвил Медицинския стандарт по Ангиология. Тя е преподавател и член на изпитна комисия за обучение по Високоспециализираната дейност „Ултразвукова съдова диагностика“ към СДО от 2005г до сега; член на изпитната комисия за държавен изпит по ангиология от 2018г до сега. Доц. Луканова е експерт ангиолог в международната инициатива на Bayer AG Global Expert Alliance Forum for Vascular Protection- Берлин (2017г), Атина (2018г) и Лисабон (2018г). Участва в редица комисии при МБАЛ „НКБ“: комисия по медицинска етика; лекарствена комисия; комисия за диагностика и лечение на МСБ и е председател на Етичната комисия към НС.

Като преподавател, доц. Луканова обучава специализанти по ангиология и съдова хирургия (практически упражнения и лекции). Води курсове – практически упражнения и лекции за следдипломно обучение на лекари по високоспециализирана дейност в медицината „Ултразвукова съдова диагностика“. В качеството си на преподавател и ръководител на специализанти/стажанти, е имала учебна натовареност в рамките на 250 часа годишно (усреднено за последните 10 години).

Доц. Луканова участва като главен изследовател за България в Международен италиано-български проект „Rotary No Stroke-II (GG1756342)“ , който има за цел превенция на исхемичен мозъчен инсулт.

Доц Луканова участва в конкурса с част от научната си продукция включваща 128 научни труда, като съществена част от публикационната активност на кандидатката е след заемане на академична длъжност Доцент- 68, разпределени по следния начин: 13 участия в монографии, книги, учебници и сборници, 4 участия в научни ръководства с методична цел; 1 научна публикация в чуждестранно научно издание, 21 научни публикации в български списания, и 28 отпечатани резюмета от научни конгреси. Общият импакт фактор на периодичните издания е 20.242 и според справката от ЦМБ тя има 69 български цитации и 4 цитации в базите данни Web of Knowledge и Scopus. Редактор е на една монография на български език. Доц. Луканова е участвала като лектор в над 30 научни форума.

Научно-изследователската дейност на доц. Луканова е насочена в следните основни направления –

- **Мозъчно-съдови заболявания**

Научният интерес на Доц.Луканова в тази област е свързан с изучаване на ролята на рисковите фактори за екстракраниални каротидни стенози (артериална хипертония, мъжки пол, тютюнопушене, дислипидемия, диабет и ССЗ в друг съдов басейн); С-реактивния протеин и Д-димерите в патогенезата на МСБ, установяване на връзка между симптомите при пациентите и морфологията на каротидната плака; определяне на диагностичната стойност на неинвазивните образни изследвания на каротидната атеросклероза с Ултразвук (В-скен и Цветно Дуплекс Скениране), Grey Scale Median (GSM) анализ на В-скен образа, Мултидетекторна Компютъртомографска Ангиография и Магнитнорезонансна Томография спрямо референтен стандарт патохистологично изследване на материал от каротидна ендартеректомия; създаване на набор от ултрасонографски критерии за характеризирание на морфологията на атеросклеротичната плака. Такова изследване се прави за първи път у нас и то е предмет на дисертационния труд „Възможностите на ултразвука за диагностика на нестабилната каротидна плака“. За първи път у нас се дебатират въпроса за необходимостта от скрининг за екстракраниални каротидни стенози като мярка за превенция на исхемичния мозъчен инсулт и се дефинира високорискова популация, която би имала най-голяма полза от него.

- **Диагностика и лечение на периферна артериална болест (ПАБ)**

Доц. Луканова се фокусира върху диагностицирането на ПАБ чрез цялостно дуплекс - Доплер скениране на: абдоминалната аорта, илиачните артерии, артериите на долните крайници и каротидните артерии. Това дава възможност за откриване и лечение на високостепенни каротидни стенози и аневризми на абдоминалната аорта. Голяма част от руптуриралите аневризми се оперират само на базата на ултразвуковото доплерово изследване. За първи път тя проследява ранните и късни резултати от лечението на ХАНК с Простагландин Е1 . Установява че, терапията е ефективна при 2/3 от пациентите, а е без ефект - при 1/3. Пациентите с облитериращ тромбангиит отговарят по-добре на лечението, отколкото тези с атеросклероза и диабет.

За първи път авторката изследва ролята на артериалната хипертония като важен рисков фактор за ПАБ. Данните сочат, че наличието ѝ покачва риска от 1,5 до 2,2 пъти.

Направен е сравнителен анализ от Доц.Луканова, на трите основни метода за лечение на аорто-илиачната оклузивна болест: ангиопластика със стентирание, хибридна хирургия и отворена хирургия. Изследването потвърждава тезата, че най-значимите рискови фактори за ПАБ са артериалната хипертония, дислипидемията и тютюнопушенето. В съвременният подход в терапията на аорто-илиачната оклузивна болест все по-широко застъпени са ендоваскуларното и хибридно лечение. Те показват сходна проходимост на реконструкциите с отворената хирургия при проследяване до 1 година. Ползата за пациента е съкратеният болничен престой, по-малката или липсващата хирургична травма, бързото възстановяване и връщането към обичайния начин на живот.

- **Диагностика и лечение на дълбока венозна тромбоза**

Доц.Луканова проучва ранните и късни резултати от приложението на системна фибринолитична терапия със стрептокиназа при пациенти с ДВТ в подостър стадий (1- 4 седмици след острото начало). Тя стига до извода, че ранните резултатите са по-лоши от тези при лечение в острия стадий, но късните са по-добри с развитие на по-леки форми на посттромбозен синдром след две години.

За първи път прилага интерметентна терапия със стрептокиназа и хепарин на ДВТ, което намалява случаите на свръхчувствителност към стрептокиназата при запазване на фибринолитичния ефект .

Проучва възможността за фибринолитична терапия със стрептокиназа при пациентки с ДВТ след раждане и аборт. За първи път в България е направено изследване на ефикасността и безопасността

на ривароксабан в сравнение с тези на нискомолекулен хепарин/ аценокумарол за лечение на ДВТ. Потвърдена е тезата, че монотерапията с ривароксабан е надеждна алтернатива на стандартното лечение.

- **Диагностика и лечение на пациенти с варикозни вени и хронична венозна болест**

Под ръководството на Доц.Луканова е проведено за първи път детайлно топографско анатомично и функционално изследване чрез дуплекс Доплер на варикозни вени, подложени на различни терапевтични интервенции – радиофреквентна термоаблация (RFTA), склерозираща терапия и оперативно лечение на вената на Jiasomini. Въведена е за първи път интраоперативна дуплекс сонография при оперативно лечение и RFTA на ВВ. Направено е клинично проучване върху ефикасността и безопасността на склерозиращата терапия на ретикуларни варикозни вени и телеангиектазии. Методиката е с 90% ранна успеваемост по отношение на естетическите и терапевтичните резултати. Сравнена е ефикасността и безопасността на три флеботропни медикамента (500 mg микронизирана пречистена флавоноидна фракция (MPFF), 600 mg немикронизиран диосмин и комбинация от 500 mg MPFF, 100 mg колаген тип 3 и 50 mg еластин) за лечение на хронична венозна болест . Заключение е, че трите медикамента са еднакво ефикасни и безопасни, но скоростта на повлияване на симптомите на ХВБ е различна, като най-голяма е в третата терапевтична група.

- **Диагностика и лечение на редки съдови синдроми**

Доц.Луканова има научни интереси и към редките съдови синдроми. Описва два клинични случая със синдром на Horton-Magath-Brown и синдром на Behcet, които са с неясна етиология и неблагоприятна прогноза, но ако се разглеждат в светлината на ангиологичната практика, навременно диагностицирани и лекувани ще имат добър изход.

Значението на получените от доц. Луканова резултати е съществено предвид големия брой публикации, фокусирани върху конкретно терапевтично поведение при чести и сравнително редки, но представляващи съществен терапевтичен проблем, патологии. На база изложеното, оценявам изключително високо научно-изследователската и приложната стойност на научните трудове на кандидата.

В заключение в конкурса доц. Луканова се представя като изключителен специалист с продължителен лекарски, изследователски и преподавателски стаж. Има признати специалности по

вътрешни болести, ангиология и професионална квалификация по ултразвукова съдова диагностика, получила е образователна научна тепен доктор по медицина. Преминала е академичната стълбица до доцент и има значим административен опит като ръководител на Отделение по ангиология към НКБ. Доц. Луканова е утвърден ангиолог, владеещ и прилагащ практически всички съвременни методики на ангиологията. Научната ѝ продукция е напълно достатъчна по обем и съдържание, и по нейната значимост, степен на новост и обоснованост на научните достижения покрива изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности и условия и ред за присъждане на академичната длъжност „Професор” при НКБ. Приносът от научната продукция е съществен, доказателство за което са положителните цитирания в медицинската периодика, както и участията на доц. Луканова като лектор на престижни форуми у нас и в чужбина. Кандидатът членува в престижни национални и международни дружества в областта на ангиологията, като има натрупан значим административен опит в управленски структури.

На тези основания предлагам на уважаемите членове на Научното Жури да гласуват положително и предложат на Изп.Директор на НКБ, Проф. Марио Станкев , **Доц. д-р Детелина Вълчкова Луканова, дм да заеме академичната длъжност „професор”** по научната специалност Ангиология, за нуждите на Отделение по Ангиология при МБАЛ „НКБ“ЕАД .

09.05.2019 г.

проф. д-р Арман Постаджиян, д.м.

Началник отделение по кардиология към Клиника по
кардиология на УМБАЛ Света Анна София, МУ – София

Член на Научното жури